

1 נאמר בפרשת השבוע, פרשת בהר:

2 אַתְּ שִׁבְתִּי תִשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ אֲנִי הוֹי'¹. וּמִבְּאֵר
3 בְּלִקְוֵי תוֹרָה² סֵפֶר מֵאֲמָרֵי חִסְדוֹת שֶׁל אֲדָמוֹר הֶזְקֵן לַפְרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה
4 שֶׁל הַחֹמְשִׁים וּיקרא־במדבר־דברים (וּשְׁרֵי הַשִּׁירִים) שְׁפִירוֹשׁ "שִׁבְתִּי"

5 עֲצֻמוֹת אוֹר־אֵין־סוֹף עֵצֶם הַמְהוּת שֶׁל הַקְדוּשׁ־בוֹרֵךְ־הוּא בְּעֵצְמוֹ
6 ה'סוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, הָאוֹר הַבְּלִי־גְבוּל, הַמְאִיר בְּעוֹלָמוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל
7 'סוֹכֵב' וּמִקְוֵי' מִלְמַעְלָה, מִבְּלִי לְהַתְלַבֵּשׁ בְּפִנְיָמִיּוּת, בְּחִינַת הָאֵין,
8 שְׁתַּגְּלָה לְעֵתִיד־לְבָא וּבִזְמַן הַזֶּה הָאֲרֻתוֹ בְּעוֹלָמוֹת וּבִנְבִרָאִים אֵינָה

9 לְשׁוֹן רַבִּים הֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת,
10 וְהֵינּוּ שְׁלֹפֵי פְנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים, דְּבָרֵי
11 הַכְּתוּב עַל שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת כּוּוֹנָתָם, שְׁתֵּי
12 בְּחִינּוֹת רֻחוּתִיּוֹת בְּעִנְיַן 'שִׁבְת'־
13 שְׁיֵשׁ בְּכָל שִׁבְת, שִׁבְתַּתְּאָה
14 תַּחְתּוֹנָה וְשִׁבְתַּתְּאָה עֲלִיוֹנָה

בס"ד. שבת פרשת בהר, כ"ף אייר, ה'תשכ"ה (הנחה בלתי מוגה)

1 אַתְּ שִׁבְתִּי תִשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ אֲנִי הוֹי'¹.
2 וּמִבְּאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה² שְׁפִירוֹשׁ "שִׁבְתִּי"
3 הֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת, וְהֵינּוּ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת 'שִׁבְת' שְׁיֵשׁ
4 בְּכָל שִׁבְת, שִׁבְתַּתְּאָה וְשִׁבְתַּתְּאָה עֲלִיָּאָה (וּכְפִי
5 שְׁמִבְּאֵר בְּהַמְשָׁךְ הָעֲנִיָּן³ שְׁזָהוּ עֲנִיָּן לֵיל שִׁבְת
6 יוֹם שִׁבְת). וְנִקְוֹדַת הַבְּאֹר בְּזָה, שְׁשִׁבְתַּתְּאָה הוּא
7 עֲנִיָּן עֲלִיָּת הָעוֹלָמוֹת, וְהוּא עֲנִיָּן הַבְּטוּל, וּבְזָה
8 גּוֹפָא יֵשׁ שְׁתֵּי מְדָרְגוֹת, שִׁבְתַּתְּאָה שֶׁהוּא בְּטוּל
9 הַיֵּשׁ לְאֵין, וְשִׁבְתַּתְּאָה שֶׁהוּא בְּטוּל הָאֲמִתִּי,
10 וְהוּא עֲנִיָּן גְּלוּי עֲצֻמוֹת אוֹר־אֵין־סוֹף ה'סוֹכֵב כָּל
11 עֲלָמִין, בְּחִינַת הָאֵין, שְׁתַּגְּלָה לְעֵתִיד־לְבָא. וְעַל
12 זֶה נֶאֱמַר "אַתְּ שִׁבְתִּי תִשְׁמְרוּ", שְׁבִבְּאֲמַתְּ שִׁבְת
13 הוּא בְּחִינַת מִתְּנָה שְׁנִתְּנָה לְנוּ מְה', רַק שְׁאֲנֹ
14 צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר שְׁלֹא יִפְסִידוּ אוֹתָהּ חֶסֶךְ־וְשִׁלּוּם
15 עַל־יְדֵי אֵיזָה קְלָקוּל וּגְרָמָא בְּנִזְקִין הַמוֹנֵעַ גְּלוּי
16 זֶה כּוּ'.

17 נִיכְרַת בְּגִלּוּי. וְעַל זֶה עַל גִּלּוּי הָאֵין־
18 סוֹף שִׁיאִיר לְעֵתִיד לְבוֹא נֶאֱמַר "אַתְּ
19 שִׁבְתִּי תִשְׁמְרוּ", שְׁבִבְּאֲמַתְּ
20 שִׁבְתַּתְּאָה הוּא בְּחִינַת מִתְּנָה
21 שְׁנִתְּנָה לְנוּ מְה', אֲלֵא שְׁכַעַת אוֹר
22 זֶה אֵינוֹ מְאִיר בְּגִלּוּי רַק שְׁאֲנֹ
23 צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר שְׁלֹא יִפְסִידוּ
24 אוֹתָהּ חֶסֶךְ־וְשִׁלּוּם עַל־יְדֵי
25 אֵיזָה קְלָקוּל וּגְרָמָא בְּנִזְקִין
26 הַמוֹנֵעַ גְּלוּי זֶה כּוּ'.

27 (ב) וּבִיאוֹר הָעֲנִיָּן בְּפִרְטִיּוֹת
28 יוֹתֵר, יוֹבֵן עַל־פִּי הַמְּבַאֵר
29 בְּמִבְּאֵר כְּבוֹד־קְדוּשַׁת
30 אֲדָמוֹר (מְהוֹרְשׁ־ב)
31 נִשְׁמַתוֹ־עֲדָן דְּבוּר־הַמִּתְחִיל
32 הַפּוֹתָה בְּפִסּוֹק הַזֶּה "אֵת שִׁבְתוֹתֵי
33 תִשְׁמְרוּ" דְּשִׁנַּת עֵטֶר־ת'⁴ שְׁיֵשׁ
34 שְׁלֹשׁ מְדָרְגוֹת בְּשִׁבְתַּתְּאָה,
35 וּבְכָל־לֵלוֹת הֵן שְׁתֵּי מְדָרְגוֹת,
36 שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת כְּפִי שְׁמִשְׁכֵּךְ וּמִפְרָט.
37 וְתוֹכֵן הַדְּבָרִים בְּמִאֲמַר זֶה שֶׁל
38 הַרְבִּי הַרְשֵׁ"ב הוּא, דְּהִנֵּה כְּתִיב⁵
39 כְּתוּב בַּתּוֹרָה וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
40 אֶת הַשִּׁבְתַּתְּאָה לְעִשׂוֹת אֶת
41 הַשִּׁבְתַּתְּאָה, שְׁהֵן שְׁנֵי הַדְּבָרִים הַשּׁוֹנִים
42 הַנִּזְכָּרִים בְּפִסּוֹק "וּשְׁמְרוּ... אֵת הַשִּׁבְתַּתְּאָה"
43 וְ"לְעִשׂוֹת אֵת הַשִּׁבְתַּתְּאָה" הֵם רִמּוֹ עַל
44 שְׁתֵּי מְדָרְגוֹת בְּשִׁבְתַּתְּאָה כְּתוּבָה
45 וּמוֹבָנָה הַרוּחוּנִי. מְדָרְגָה הָאֲחַת
46 בְּעִנְיַן הַפְּנִימִי שֶׁל הַשִּׁבְתַּתְּאָה הִיא
47 הַשִּׁבְתַּתְּאָה שְׁיֵשׁנוּ מִצַּד עֲצֻמוֹ,
48 שְׁזָהוּ עֲנִיָּן שִׁבְתַּתְּאָה מִקְדָּשָׁא
49 וְקִיָּמָא⁶, כְּמִאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל
50 שֶׁהַשִּׁבְתַּתְּאָה מְקוּדֶשֶׁת וְעוֹמֶדֶת מִעֲצֻמָּה (לֹא
51 כְּמוֹ הַחֲגִים שֶׁקְבִיעוּתָם עַל פִּי הַיּוֹם
52 בַּחֲדוּשׁ וּקְבִיעוּתָם הַחֲדוּשִׁים הִיא עַל יְדֵי
53 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) וְעַל זֶה עַל קְדוּשַׁת
54 נֶאֱמַר וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁבְתַּתְּאָה

17 (ב) וּבִיאוֹר הָעֲנִיָּן בְּפִרְטִיּוֹת יוֹתֵר, יוֹבֵן עַל־פִּי
18 הַמְּבַאֵר בְּמִבְּאֵר כְּבוֹד־קְדוּשַׁת
19 אֲדָמוֹר (מְהוֹרְשׁ־ב) נִשְׁמַתוֹ־עֲדָן דְּבוּר־הַמִּתְחִיל
20 הַזֶּה דְּשִׁנַּת עֵטֶר־ת'⁴ שְׁיֵשׁ שְׁלֹשׁ מְדָרְגוֹת בְּשִׁבְתַּתְּאָה,
21 וּבְכָל־לֵלוֹת הֵן שְׁתֵּי מְדָרְגוֹת, שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת. וְתוֹכֵן
22 הַדְּבָרִים הוּא, דְּהִנֵּה כְּתִיב⁵ וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
23 אֶת הַשִּׁבְתַּתְּאָה לְעִשׂוֹת אֶת הַשִּׁבְתַּתְּאָה, שְׁהֵן שְׁתֵּי
24 מְדָרְגוֹת בְּשִׁבְתַּתְּאָה. מְדָרְגָה הָאֲחַת הִיא הַשִּׁבְתַּתְּאָה
25 שְׁיֵשׁנוּ מִצַּד עֲצֻמוֹ, שְׁזָהוּ עֲנִיָּן שִׁבְתַּתְּאָה מִקְדָּשָׁא
26 וְקִיָּמָא⁶, וְעַל זֶה נֶאֱמַר וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת

11 (וּכְפִי שְׁמִבְּאֵר בְּהַמְשָׁךְ
12 הָעֲנִיָּן³ בְּלִקְוֵי תוֹרָה) שְׁזָהוּ
13 עֲנִיָּן לֵיל שִׁבְתַּתְּאָה יוֹם שִׁבְתַּתְּאָה.
14 כְּפִי שְׁמִשְׁכֵּךְ וּמִפְרָט.
15 וְנִקְוֹדַת הַבְּאֹר בְּזָה, שְׁשִׁבְתַּתְּאָה
16 הוּא עֲנִיָּן עֲלִיָּת הָעוֹלָמוֹת,
17 כְּמִבְּאֵר בְּמִאֲמַר הַנּוֹכַח בְּלִקְוֵי
18 תּוֹרָה: "... וְהֵעִינִי כִּי שִׁבְתַּתְּאָה בְּחִינַת
19 עֲלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת עֲשִׂיָּה בִּיצִירָה וּבִיצִירָה
20 בְּבִירָאָה וּבִירָאָה בְּאִצִּילוֹת כו' עַד רוּם
21 הַמַּעֲלוֹת שֶׁגַם 'אֲדָם־קְדָמוֹן' עוֹלָה
22 בְּמִצִּיל הָעֲלִיּוֹן. כִּי הַשִּׁבְתַּתְּאָה הוּא עַל־
23 דוֹר־מִשְׁלֵל אֲדָם שְׁשׁוֹכֵת וְנַח מֵאִיוֹ
24 מִלֵּאכָה עֲבוּדָה שְׁבִשְׁעַת הַמִּלְאכָה
25 נִתְלַבֵּשׁ הַשְׁכָּל וְנִשְׁפַּל בְּעִשְׂיֵית הַמִּלְאכָה
26 וְכִשְׁפּוֹסֵק מִמֶּנָּה חוּזֵר שְׁכָלוּ לְאִיתָנוּ
27 וְעוֹלָה לְמַעְלָה לְהַשְׁכִּיל עֲנִיָּנִים וְרוּחִיָּים
28 שְׁלִמְעֵלָה מַעְלָה מִהַשְׁכָּל שְׁבַח־מִלְאכָה
29 שְׁנִקְרָא מִלִּין הַדִּיּוּטָא כּו'. וְכך עַל־
30 דוֹר־זֶה יוֹבֵן לְמַעְלָה עֲנִיָּן הָעֲלִיָּה
31 שְׁבִשְׁבַת עַד רוּם הַמַּעֲלוֹת". וְהוּא עֲנִיָּן
32 הַבְּטוּל שֶׁל כָּל עוֹלָם כְּפִי הָעוֹלָם
33 שְׁלִמְעֵלָה מִמֶּנּוּ שְׁכַתּוּצָאָה מִמֶּנּוּ הוּא
34 עוֹלָה לְעוֹלָם שְׁמַעֲלִי, וּבְזָה גּוֹפָא
35 בְּעִנְיַן הַבִּטּוּל עֲצֻמוֹ יֵשׁ שְׁתֵּי
36 מְדָרְגוֹת, שִׁבְתַּתְּאָה בִּטּוּל
37 'תַּחְתּוֹן, בִּטּוּל בְּרַמָּה נִמוּכָה שֶׁהוּא
38 בְּטוּל הַיֵּשׁ הַמִּצִּיאוֹת לְאֵין
39 מִהַהוּוֹת אֵת מִצִּיאוֹת הַיֵּשׁ, וְשִׁבְתַּתְּאָה
40 עֲלִיָּאָה בִּטּוּל 'עֲלִיּוֹן, בִּטּוּל בְּרַמָּה
41 גְּבוּהָה שֶׁהוּא בְּטוּל הָאֲמִתִּי,
42 בִּטּוּל שֶׁל הָעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים לְאִלּוּקוֹת בְּאוֹפֵן מוּחַלֵּט וְהוּא עֲנִיָּן גְּלוּי

(1) פרשתנו כו, ב. (2) פרשתנו ד"ה את שבתותי - מא, א ואילך. (3) בביאור הדברים ע"פ את שבתותי - מד, א. (4) סה"מ עטר"ת ע' תד ואילך. וראה גם ד"ה את שבתותי היש"ת (סה"מ היש"ת ע' 79 ואילך). (5) תשא לא, טו. (6) ביצה יז, א.

שבת פרשת בהר, כ"ף אייר, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁצַרְיָכִים רַק לְשִׁמּוֹר אֶת הַשִּׁבְתָּ כשם ששומרים דבר שכבר קיים.
 2 וּמְדַרְגָּה הַשְּׁנִיָּה בעניין השבת, עליה נאמר "לעשות את השבת" היא
 3 מַה שְׁנִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל מִמְּשִׁיכִים את קדושת השבת מלמעלה למטה
 4 וְעוֹשִׂים אֶת הַשִּׁבְתָּ, שְׁעַל זֶה על קדושת השבת הנפעלת ונמשכת על
 5 ידי בני ישראל נֶאֱמַר לַעֲשׂוֹת אֶת
 6 הַשִּׁבְתָּ, הִינוּ שְׁעַל-יָדֵי 1
 7 עֲבוֹדָתָם מִמְּשִׁיכִים בני ישראל 2
 8 דְּרָגָה נְעִלִית יוֹתֵר בְּשִׁבְתָּ 3
 9 מאשר זו שקיימת בשבת מצד עצמה,
 10 שְׁזָהוּ עֲנִין "וְקָרְאָתָ לַשִּׁבְתָּ" 4
 11 עֲנִי" 7 עונג השבת ומעלתה הנמשך
 12 על ידי עבודת האדם, "וקראת".
 13 אֶף יֵשׁ מְדַרְגָּה נְעִלִית יוֹתֵר 5
 14 בְּשִׁבְתָּ, מְדַרְגָּה שְׁלִישִׁית, שְׁאִי- 6
 15 אֶפְשָׁר לְהִמְשִׁיכָהּ מִלְּמַעְלָה 7
 16 ולהביא אותה לידי גילוי על-ידי
 17 עֲבוֹדָהּ שֶׁל הָאָדָם מִלְּמַטָּה, וּבָקָה 8
 18 מִלְּמַעְלָה מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 9
 19 בְּבַחֲנֵית מִתְּנָה שאינה בתמורה
 20 למעשה של האדם כמו תשלום שכר
 21 על עבודה, וְעַל זֶה על דרגה נעלית
 22 זו בשבת, הִדְרָגָה הַשְּׁלִישִׁית, נֶאֱמַר 8
 23 דְּבַרְבֵּי חֲכָמֵינוּ ז"ל בגמרא מִתְּנָה
 24 טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזֵי וְשִׁבְתָּ
 25 שְׁמָה (וזה לשון הגמרא: "... הנותן
 26 מתנה לחבירו צריך להודיעו,
 27 שנאמר: לדעת כי אני ה' מקדשכם.
 28 תניא נמי הכי, לדעת כי אני ה'
 29 מקדשכם, אמר לו הקדוש-ברוך-הוא
 30 למטה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי
 31 ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל
 32 לך והודיעים").
 33 וממשיך ומבאר את מעלת עניין השבת
 34 הנמשך מלמעלה בדרך מתנה, שלא על
 35 ידי עבודת האדם, לגבי עניין השבת
 36 שנמשך על ידי עבודת האדם:
 37 וְהֶעֱנִין בְּזֶה, שְׁהִתְעַנּוּג שֶׁל
 38 הַשִּׁבְתָּ שְׁנִמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה עַל-יָדֵי
 39 הָעֲבוֹדָהּ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁעַל כֵּן נֶאֱמַר
 40 "וְקָרְאָתָ אֹתָהּ, הָאָדָם לַשִּׁבְתָּ עֲנִי", הִרִי זֶה רַק הָאֲרֶז מוּעֵט
 41 וּמְצוּמָצֵמֵת בְּלִבָּד מִעֲצָמוֹת הַתְּעַנּוּג כִּפִּי שֶׁהוּא לְמַעְלָה, אֲבָל
 42 עֲצָמוֹת הַתְּעַנּוּג הֵיא דְרָגָה נְעִלִית מֵאֵד וּלְכֵן אִי-אֶפְשָׁר לְהִמְשִׁיךְ
 43 עַל-יָדֵי עֲבוֹדָהּ כִּי עֲבוֹדַת הָאָדָם לֹא יִכְוֵלָה לְהַגִּיעַ וּלְפַעוּל וְלִהְיוֹת שְׁפִיעַ

במדרגה נעלית כל כך שלמעלה מכל הגדרים של העולמות והנבראים,
 44 כִּי-אִם אלא 'עצמות התענוג' נמשכת רק בְּבַחֲנֵית מִתְּנָה, עַל-יָדֵי
 45 אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלִיא התעוררות מלמעלה, מאלוקות, מִצַּד עֲצָמָה,
 46 וְעַל זֶה הַעוֹנֵג שֶׁל הַשִּׁבְתָּ הַנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה שֶׁלָּא עַל יָדֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם
 47 נֶאֱמַר⁹ בכתוב אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל
 48 הַיָּוִי, בְּדֶרֶךְ מִמִּילָא לא על ידי
 49 עבודה מצד האדם.
 50 וְנִמְצָא, שְׁבִכְלָלוֹת באופן כללי
 51 יִשְׁנֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת, יש בעניין
 52 הַשִּׁבְתָּ שְׁנֵי עֵינַיִם כְּלָלִים שִׁבְתָּ
 53 הָאֶחָת עֵינַיִן אֶחָד בְּחוּכֵן הַרוּחָנִי
 54 הַפְּנִימִי שֶׁל הַשִּׁבְתָּ הֵיא הַשִּׁבְתָּ
 55 שְׁבִכְחֵינֵית אֲתַעְרוּתָא-דְלַתְמָא,
 56 הַתְּעוּרוֹת מִלְּמַטָּה, מִצַּד הָאָדָם,
 57 שְׁזָהוּ הַעֲנִין שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל
 58 מִמְּשִׁיכִים וְעוֹשִׂים אֶת הַשִּׁבְתָּ
 59 (ועניין זה נרמז בכתוב לַעֲשׂוֹת אֶת
 60 הַשִּׁבְתָּ), וְשִׁבְתָּ הַשְּׁנִיָּה הֵיא
 61 הַשִּׁבְתָּ שְׁבִכְחֵינֵית אֲתַעְרוּתָא-
 62 דְלַעֲלִיא הַנִּמְשַׁכֵּת מִלְּמַעְלָה שֶׁלָּא עַל
 63 יָדֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם. אֲלֵא שְׁבִזָּה
 64 גּוֹפָא עֲצָמוֹ, בעניין השבת הנמשכת
 65 מִלְּמַעְלָה, יִשְׁנֵן שְׁתֵּי מְדַרְגוֹת,
 66 מְדַרְגָּה הָאֶחָת הֵיא מַה
 67 שְׁשִׁבְתָּ מִקְדָּשָׁא וְקִימָא
 68 (שְׁהֵיא בְּחֵינֵית אֲתַעְרוּתָא-
 69 דְלַעֲלִיא הַתְּעוּרוֹת מִלְּמַעְלָה
 70 שְׁקוּדִים אֲתַעְרוּתָא-דְלַתְמָא
 71 שֶׁלִּפְנֵי הַתְּעוּרוֹת מִלְּמַטָּה, מִצַּד
 72 הָאָדָם, הֵינֵנו הַתְּעוּרוֹת מִלְּמַעְלָה,
 73 מֵאֲלוּקוֹת, שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ גּוֹרֵם וּמְעוֹרֵר
 74 אוֹתָהּ, אֲבָל אַחֲרַיִם שֶׁהָאָדָם מְעוֹרֵר
 75 מִלְּמַטָּה, בְּעִקְבוֹת ה'אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלִיא'
 76 עֲבוֹדוֹת פּוֹעֵלֵת הַמְשַׁכָּה וְהוֹסֵפָה בעניין
 77 הַשִּׁבְתָּ, וְהֵיא בְּחֵינֵית "וְקָרְאָתָ לַשִּׁבְתָּ
 78 עוֹנֵג" הַאֲמוּרָה (לעיל), וּמְדַרְגָּה
 79 הַשְּׁנִיָּה הֵיא בְּחֵינֵית מִתְּנָה
 80 טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזֵי כו',
 81 (שְׁהֵיא בְּחֵינֵית אֲתַעְרוּתָא-
 82 דְלַעֲלִיא שְׁלִמְעָלָה מֵאֲתַעְרוּתָא-דְלַעֲלִיא שְׁנִמְשָׁכֵת עַל-יָדֵי
 83 הָאֲתַעְרוּתָא-דְלַתְמָא ד'לַעֲשׂוֹת אֶת הַשִּׁבְתָּ", כִּי זֶה 'אֲתַעְרוּתָא
 84 דְלַעֲלִיא' מִמְּקוֹר נְעִלָה יוֹתֵר שֶׁבִּי עֲבוֹדַת הָאָדָם לֹא יִכְוֵלָה לְהַשְׁפִּיעַ וּלְפַעוּל).
 85 וְמַה שְׁכָּתוּב "אֶת שְׁבִתֵּי תִשְׁמְרוּ", וְכַאֲמוֹר כְּתוּב זֶה מִתִּיחַס
 86

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו הוי'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 לענין השבת כפי שהיא "מקדשא וקיימא" מצד עצמה, הנה ענין
 2 השמירה שיהי בהמשכה אלוהית מלמעלה למטה שהיא בבחינת
 3 אתערותא דלעילא שלא באה ונגרמת על ידי עבודת האדם, שפנה
 4 צריף להיות רק ענין השמירה ולא פעולה של תוספת קדושה.
 5 וקאי ומכוון על בחינת השבת
 6 דמקדשא וקיימא, וגם על
 7 השבת שבבחינת מתנה שבשתי
 8 בחינות אלו ההמשכה מלמעלה לא
 9 באה ונמשכת על ידי עבודת האדם,
 10 כמבואר לעיל.
 11 ויש לומר, שגם ב'לקוטי
 12 תורה' במאמר הנוכח לעיל מדובר
 13 אודות ההמשכה וההתגלות של
 14 מדרגה השלישית דשבת,
 15 שהיא בבחינת מתנה
 16 מלמעלה הנעלית יותר מאתערותא
 17 דלעילא שעל ידי עבודת האדם,
 18 כמרויז במבאר ב'לקוטי
 19 תורה' 10 בפירוש המשך הכתוב
 10 תיראו, ש"מקדשי" קאי על התורה, כי המקדש
 11 שלמטה הוא מעשה ידי האדם, שלמה המלך
 12 בנה אותו, אבל התורה היא מקדשו של
 13 הקדוש ברוך הוא ממש כו'. והענין בזה, דהנה,
 14 גם מדרגה השלישית דשבת, עם היותה מדרגה
 15 נעלית שתתגלה לעתיד לבא, הרי מעין זה
 16 נמשך בכל שבת, כמו שתי השבתות שישנן
 17 בכל שבת. וכשם ששתי השבתות שבכל שבת
 18 הם ליל שבת ויום שבת, כמו כן מדרגה
 19 השלישית דשבת הוא ענין סעודה שלישית
 20 שבמנחת שבת, שבה נאמר "היום לא" 11, הינו,
 21 שאין זה באופן שבאתערותא דלתתא
 22 אתערותא דלעילא, אלא בבחינת אתערותא
 23 דלעילא מצד עצמה 12. וזהו גם הטעם
 24 שבסעודה שלישית לא צריף להיות ענין של
 25 אכילה ושתייה כבשאר הסעודות דשבת 13, ועד
 26 שיש דעות שיוצאים ידי חובה באמירת דברי
 27 תורה 14, להיותה 15 מעין עולם הבא שאין בו לא
 28 אכילה ולא שתייה 16. ועל-פי-זה יש לומר,
 29 וזהו ענין בזה, דהנה, גם
 30 מדרגה השלישית דשבת,
 31 הנעלית ביותר, בחינת 'מתנה' שענינה
 32 התגלות התענוג העצמי, כמבואר לעיל,
 33 עם היותה מדרגה נעלית
 34 שתתגלה לעתיד לבא וכעת היא
 35 בעולם, הרי מעין זה נמשך
 36 בכל שבת גם עכשיו בזמן הזה
 37 כמו שתי השבתות שישנן בכל שבת (יש

ונחנים מזיו השכינה".

יש "ושמרו" ר"לעשות" שיש

(10) פרשתנו שם (מג, א. 11) בשלח טז, כה. שבת קיז, ב. 12) סה"מ עטר"ת שם (ע' תיא). וראה גם סה"מ ה'ש"ת שם (ע' 86 ואילך). 13) ראה שו"ע או"ח סרצ"א ס"ה. שו"ע אדה"ז שם ס"ז. 14) ראה מטה אפרים תקקצ"ז ס"ד. 15) ראה ב"ח או"ח סרצ"א. אוה"ת בשלח ע' תרכא. ע' תרלא. המשך תער"ב ח"ב ע' אקכו ואילך. לקו"ש חכ"א ע' 84 ואילך. וש"נ. 16) ברכות יז, א.

שבת פרשת בהר, כ"ף אייר, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְעַל-פִּי־זֶה יֵשׁ לֹמֵר, שְׁׁמִקְדָּשֵׁי תִירְאוּ דְקָאֵי הַמְכוּזָן עַל
 2 תּוֹרָה (כַּנְּלִי שֶׁהַתּוֹרָה בָּאָה מִלְּמַעְלָה וְלֹא עַל יְדֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם), קָשׁוֹר
 3 עִם סְעוּדָה שְׁלִישִׁית, שֶׁהִיא מְדוּרְגָה הַשְּׁלִישִׁית דְּשֶׁבֶת שֶׁהִיא
 4 בְּבַחֲנֵינָת מִתְּנָה הַבָּא מִלְּמַעְלָה עַל עַל יְדֵי אֲתַעֲרוֹתָא דִּלְתַתָּא מִצַּד הָאָדָם.
 5 וְזֶהוּ גַם הַבִּיאוֹר עַל פִּי פְּנִימוֹת
 6 הָעֵינִינִים מֵה שְׁמִסִּים בְּפִתּוֹב
 7 לֵאחֹר "אַת שְׁבַתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשֵׁי
 8 תִירְאוּ": אָנִי הָיִי, וּפִירֵשׁ
 9 רִשִׁי: נֶאֱמָן לְשִׁלְם שְׁכָר.
 10 וְהַעֲנֵן בְּזֶה, דְּהֵנָּה הַפְּנוּנָה
 11 בְּעֵנֵן הַשְּׁכָר עַל שְׁמִירַת הַשְּׁבַת
 12 וְעַל מוֹרָא הַמְקֻדָּשׁ, וְעַל לִימוֹד הַתּוֹרָה
 13 וְקוֹיִם הַמְצוּוֹת, הִיא (לֹא רַק לְשִׁכָר
 14 כְּפִשׁוּטוֹ, אֲלָא) לְאַמְתִּית עֵנֵן
 15 הַשְּׁכָר, שְׁזֶהוּ שְׁאֲמָרוּ חֲזו"ל¹⁷
 16 בְּפִרְקֵי אֲבוֹת שְׁכָר מְצוּהָ מְצוּהָ,
 17 כְּמִבְּאָר בְּלִקְוֹטֵי תּוֹרָה¹⁸
 18 בְּפִירוּשׁ דְּבֵרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל אֵלֶּה, "שְׁכָר
 19 מְצוּהָ, מְצוּהָ" שְׁהַמְצוּהָ עֲצָמָה
 20 הִיא הַשְּׁכָר שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לוֹ עַל יְדֵי
 21 קוֹיִם הַמְצוּהָ, כִּי עֵיקַר הַמְצוּהָ
 22 הוּא בְּטוֹל הַיֵּשׁ הַיִּשׁוּת וְהַמְצִיאוֹת
 23 שֶׁל הָאָדָם לְאַיִן הָאֱלוֹקֵי, עַל יְדֵי
 24 מִלּוּי רִצּוֹן וְרִצּוֹן הִי, וְזֶה עֲצָמוֹ
 25 הַבִּיטוּל לְאֱלוֹקוֹת שֶׁעַל יְדֵי קוֹיִם
 26 הַמְצוּהָ הוּא הַשְּׁכָר שֶׁל
 27 הַמְצוּהָ, אֲלָא שֶׁהַשְּׁכָר הוּא
 28 גְלוּי הָאֵינן הָאֲמִתִּי כו' הָאֱלוֹקוֹת
 29 שֶׁלְּמַעְלָה מְכַל הַגְּדֵרָה שֶׁל מְצִיאוֹת
 30 יֵשׁ. וְהֵינּוּ, שְׁעַל-יְדֵי קוֹיִם
 31 הַמְצוּוֹת נַעֲשֶׂה הַחֲבוּרֵי שֶׁל הָאָדָם
 32 מְקִיִּים הַמְצוּהָ (מְצוּהָ, מְלִשׁוֹן
 33 צְרוּתָא וְחֲבוּרָה¹⁹) עִם בְּחִינַת
 34 "אָנִי" הַקְּדוּשׁ-בִּירוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ
 35 (וְאֵינִי הוּא אוֹתִיּוֹת 'אֵינִי'²⁰),
 36 בְּחִינַת הָעֲצָמוֹת עֲצָמוֹת וְהַמְחוּ
 37 שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בִּירוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ,
 38 שְׁלִמְעֵלָה גַם מִבְּחִינַת 'סוֹבֵב
 39 כָּל עֲלָמִין' הָאוֹר הָאֱלוֹקֵי הַבְּלִי-
 40 גְבוּל הַמְאִיר בְּעוֹלָמוֹת בְּדֶרֶךְ 'סוֹבֵב'
 41 רִמְקוּף מִלְּמַעְלָה, אֲבָל 'עֲצָמוֹתוֹ' הוּא
 42 לְמַעְלָה מִהַעוֹלָמוֹת לְגַמְרֵי, וְעַל יְדֵי קוֹיִם מְצוּהָ הָאָדָם מִתְּחַבֵּר עִם 'עֲצָמוֹתוֹ'.

1 וְעַל-פִּי־זֶה יוֹכֵן גַּם שֶׁהַעֲנֵן דְּאָנִי הָיִי, נֶאֱמָן לְשִׁלְם
 2 שְׁכָר, נֶאֱמָר גַּם בְּרִישׁ בְּרִאשׁ, בְּתַחֲלִיל פְּרִשְׁתָּ וְאָרְא גְּבִי
 3 הָאֲבוֹת, כְּכַתוּב "וַיְדַבֵּר אֱלוֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' וְאָרְא אֶל
 4 אֲבֹרָהִם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב...". וְלִכְאוּרָהּ, כִּינּוּן שְׁעַבּוּדָה עַל-מְנַת
 5 לְקַבֵּל פְּרָס לֹכּוֹת בְּשִׁכָר הִיא
 6 מְדוּרְגָה פְּחוּתָה כְּעוֹדֵת ה' (כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל בְּמִשְׁנֵה בְּפִרְקֵי
 7 אֲבוֹת "אֵל תְּהִי כְּעַבְדִּים הַמְשַׁמְשֵׁין אֶת הָרֵב עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס, אֲלָא הוּוּ
 8 כְּעַבְדִּים הַמְשַׁמְשֵׁין אֶת הָרֵב שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס"), מֵה שְׁיָד עֵנֵן
 9 זֶה שֶׁל דָּגֵשׁ עַל שִׁכָר הַמְצוּוֹת אֲצֵל
 10 הָאֲבוֹת שְׁלֹא הִיוּ בְּמִדְרַגָּה פְּחוּתָה
 11 וְנִמְכָּה אֲלָא בְּדִרְגָּה נְעִלִית מֵאֲדָר. אָף
 12 הַעֲנֵן הוּא, שֶׁהַפְּנוּנָה כִּכֵּךְ
 13 שְׁנֵאֲמַר אֲצֵל הָאֲבוֹת "אֲנִי הָיִי", "נֶאֱמָן
 14 לְשִׁלְם שְׁכָר", הִיא לְאַמְתִּית עֵנֵן
 15 הַשְּׁכָר, כְּמִבְּאָר לְעִיל, שְׁכָר
 16 מְצוּהָ מְצוּהָ, שֶׁהוּא עֵנֵן
 17 הַצְּרוּתָא וְחֲבוּרֵי שֶׁל הָאָדָם הַמְקִיִּים
 18 אֶת הַמְצוּהָ עִם בְּחִינַת 'אָנִי',
 19 בְּחִינַת הָעֲצָמוֹת].
 20 וְהִי אֲמִתִּית עֵנֵן הַשְּׁכָר
 21 שְׁיִתְגַּלֵּה לְעֵתִיד-לְבָא²¹,
 22 וּבְפִרְט בְּאֵלֶּף הַשְּׁבִיעִי²²,
 23 כְּמִכּוּבָא בְּסִפְר הַתְּנִיא מִכְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל
 24 "שְׁקַבְּלַת שְׁכָר עֵיקַרוּ בְּאֵלֶּף הַשְּׁבִיעִי",
 25 הוּא מִבְּחִינָה שְׁאֵי-אֶפְשָׁר
 26 לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי עֲבוּדָה כִּי
 27 הוּא נוֹכַח וְנִמְשָׁךְ מִדְרַגָּה עֵלְיוֹנָה כִּל כֵּךְ
 28 שְׁעוֹבֹת הָאָדָם לֹא 'וּגְעַת' וּמְגִיעָה
 29 לְשֵׁם, אֲלָא יוֹמְשֵׁף וְיִתְגַּלֵּה גִילוּי
 30 אֱלוֹקוֹת מִלְּמַעְלָה בְּבַחֲנֵינָת
 31 מִתְּנָה עַל-דֶּרֶךְ הַמְּבֹאֵר לְעִיל אוֹדוֹת
 32 עֵנִין הַמְּתַנְּה' בְּשִׁבְתָּ.
 33 (ג) וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף בְּזֶה עַל-פִּי
 34 הַמְּבֹאֵר בְּלִקְוֹטֵי תּוֹרָה²³
 35 בְּפִירוּשׁ "אָנִי הָיִי", שְׁ"אָנִי"
 36 דְּהֵינּוּ עֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא
 37 מְמַשׁ הָיִי, שֶׁהוּא מֵה
 38 שְׁנִמְשָׁף לְהִיּוֹת 'מְמַלָּא כָּל
 39 עֲלָמִין, וְפּוֹלָא חַד כְּלוּמַר, מְבֹאֵר לְעִיל שְׁבִיּוֹם הַשְּׁבַת יֵשׁ עֲלֵייהָ שֶׁל

(17) אבות פ"ד מ"ב. (18) פרשתנו מב, ב ואל"ך. (19) לקו"ת בחוקותי מה, ג. סה"מ תרח"ץ ע' נב. וש"נ. (20) לקו"ת פרשתנו (מד, ד. 21) ראה לקו"ת שם מב, א. (22) ראה תניא פל"י בהגהה. (23) שם מג, א. מד, ד.

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני הוי'

ביאור בדרך אפשר

1 העולמות לבחינת 'סובב כל עלמין', אך לאמיתו של דבר ההמשכה היא
 2 מ'עצמותו' ולכן לאחר שהכתוב אומר תחילה 'את שבתותי תשמורו' ואחר כך
 3 'את מקדשי תיראו', הסיום הוא "אני הוי'" והכוונה על עצמותו, ובעומק
 4 ובפנימיות הדברים הכול אחד כי הוי' עצמו, 'ממש הוי'" יורד ונמשך לא רק
 5 ל'סובב כל עלמין', האור הבלי-גבול
 6 שלמעלה מעולמות אלא בממלא כל
 7 עלמין' האור המצומצם לפי ערך
 8 העולמות ומתלבש בהם בפנימיות
 9 (ובלשון המאמר ב'לקוטי תורה': "...
 10 ושבת הוא העליות בבחינת 'סובב כל
 11 עלמין', ולכן אמר עם היות דשבתותי
 12 תשמרו שהוא עליות בבחינת 'סובב כל
 13 עלמין', עם כל זה 'מקדשי תיראו אני
 14 הוי' פירוש, אני הוא עצמותו יתברך
 15 הוא ממש הוי' שהוא מה שנמשך
 16 להיות 'ממלא כל עלמין' ביו"ד נברא
 17 העולם הבא כו' וכולא חד').
 18 וממשיך ומבאר את עניין המשכת "אני
 19 הוי'", המשכת עצמותו ית' לרדת
 20 לבחינת 'ממלא כל עלמין':
 21 והענין בזה, דהנה בחינת
 22 'ממלא כל עלמין' האור
 23 המתלבש בעולמות ובנבראים
 24 בהתלבשות פנימית, כאמור לעיל,
 25 הוא כמאמר רבותינו ז"ל²⁴
 26 מה הנשמה ממלאה את
 27 הגוף, כף הקדוש-ברוך-הוא
 28 ממלא את העולם, והינו,
 29 הרמיון בין התלבשות הנשמה בגוף
 30 להתלבשות האלוקות בעולמות הוא
 31 דכשם שחיות הנשמה
 32 המלוּבֶשֶׁת בגוף נמשכת בכל
 33 אברי הגוף, ויורדת ומתלבשת גם
 34 באברים הנחותים ביותר שיש בהם
 35 חיות מועטת ומצומצמת, גם בעקב
 36 שברגל, וגם בצפרנים כו',
 37 כמו-כן גם בחינת האלוקות
 38 המצומצמת הנקראת 'ממלא כל
 39 עלמין' נמשכת גם במקום
 40 של העולם והסתר שאין בו גילוי
 41 אלוקות כלל ומנגד ואפילו מתנגד
 42 לאלוקות כו'. ואף-על-פי-כן, למרות שאור הממלא כל עלמין נמשך
 43 להאיר במקומות הכי נחותים מבחינה רוחנית, מה שנמשך למטה להיות

ביאור בדרך אפשר

44 'ממלא כל עלמין' הוא 'כולא חד', הכול אחד, עניין אחד ממש,
 45 עם "אני" שהוא עצמותו יתברך, והינו שדוקא על-ידי
 46 העבודה הרוחנית של האדם במקום העולם והסתר (מצד
 47 בחינת 'ממלא כל עלמין' שהיא הארה מוגבלת ומצומצמת)
 48 'לוקחים' ומתחברים ומתאחדים
 49 עם בחינת "אני", עצמותו
 50 יתברך.
 51 ועל-פי-זה יש לבאר הטעם
 52 שדרוש מאמר חסידות זה
 53 ב'לקוטי-תורה' (וכן המאמר
 54 דבור-המתחיל הפותח הנה של
 55 כבוד-קדושת אדמו"ר הרבי
 56 הרש"ב נשמתו-עדין הנ"ל,
 57 ועל-דרך-זה שאר הדרושים
 58 בדבור-המתחיל הנה) הוא
 59 על הפסוק את שבתתי גו'
 60 שפפרשת בהר דוקא, אף
 61 שפסוק זה נאמר כבר לפני-
 62 זה בפרשת קדושים²⁵, כפי
 63 שממשיך ומבאר.
 64 והענין בזה²⁶, דהנה החלוק
 65 ההבדל שבין שני פסוקים
 66 הנ"ל הפסוק בפרשת קדושים
 67 והפסוק בפרשת בהר הוא
 68 ששפסוק שפפרשת קדושים
 69 קאי עומד, עוסק בעבודת
 70 הצדיקים, הינו כפי שבני
 71 ישראל הם במעמד ומצב
 72 ד'קדושים תהיו' שהוא שם
 73 הפרשה, מה-שאין-כן הפסוק
 74 שפפרשת בהר, קאי מכיון על
 75 עבודת התשובה שהיא עבודת
 76 ה' של האדם במעמד ומצב של
 77 העולם והסתר כו', כפירוש
 78 רש"י שפסוק זה קאי מכיון
 79 על הנמכר לנכרי ("שלא
 80 יאמר הואיל ורבי הארון הנכרי
 81 של העבר היהודי מחלל שבת,
 82 אף אני כמותו"), שזהו
 83 כללות המעמד ומצב דומן
 84 הגלות, שהוא בבחינת
 85 "לעבדים ולשפחות נמכרנו"²⁷ ולכן בדרך כלל עבודת ה' בזמן
 86 הגלות היא עבודת התשובה. וזהו הטעם לכך שדרושים מאמרי החסידות

(24) ויק"ר פ"ד, ח. מדרש תהלים קג, א. וראה ברכות י, א. (25) יט, ל. (26) ראה גם בשיחה שלפני המאמר (תורת מנחם - התועודיות חמ"ג ע' 313). (27) לשון הכתוב - אסתר ז, ד.

שבת פרשת בהר, כ"ף אייר, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הנ"ל, שבהם נתבאר מעלת הגלוי דלעתיד-לבא התגלות
2 האלוקית בימות המשיח שיומשוך מלמעלה למטה בבחינת מתנה
3 ולא על ידי עבודת האדם, נאמרו על הפסוק שבפרשת בהר
4 דוקא, כי כפי לבא להגיע ולזכות לגילויים האלוקיים היותר
5 נעלים דלעתיד-לבא, הרי זה
6 (לא על-ידי עבודת הצדיקים, שדרושים הנ"ל, שבהם נתבאר מעלת הגלוי
7 אלא) דוקא על-ידי העבודה דלעתיד-לבא שיומשוך מלמעלה בבחינת מתנה,
8 שמתוך ההעלם וההסתר שהיא
9 עבודת התשובה. ועל-דרך
10 שפלוט ענן הגאולה
11 העתידה קשור עם עבודת
12 התשובה דוקא, כמאמר²⁸ ועל-
13 הווה שמובא ומבואר בחסידות
14 משיח אמת לאתבא צדיקא
15 בתיובטא, בא להשיב צדיקים
16 בתשובה, שבענן זה מודגש לא
17 רק שיהיו לעתיד לבוא שתי
18 המעלות דצדיקים ובעלי-
19 תשובה (שהרי יש מעלה
20 בעבודת הצדיקים גם לגבי
21 תשובה שלמה ולכן המצב
22 המושלם הוא כאשר יש גם את עבודת
23 הצדיקים וגם את עבודת התשובה, כי
24 בכל אחת מהשתיים יש מעלה ויתרון
25 לגבי השניה), דאם כן, כי אם
26 הכוונה היתה רק לומר שלעתיד לבוא
27 יהיו שני הדברים, הנה-ליה-
28 למימר היה לו לומר שמשוך
29 יפעל שגם בעלי-תשובה יהיו
30 צדיקים וכך יהיו להם שתי המעלות,
31 אלא ההדגשה בזה היא על
32 מעלת התשובה דוקא, וכנ"ל
33 שדוקא על-ידי העבודה
34 במקום ההעלם וההסתר
35 'לוקחים' ומתאחדים עם בחינת
36 "אני", עצמותו יתברך.
37 (ד) ויש לקשר זה עם פסח
38 שני' ול"ג בעומר
39 שקביעותם (בשנה זו שנת
40 תשכ"ה בה נאמר מאמר זה)
41 בשבוע דפרשת בהר,
42 והעליה שלהם ("ויכלו")

מלשון סיום ושלימות) היא ביום השבת פרשת בהר, כיון
ששניהם ('פסח שני' ול"ג בעומר) שכימים לענין
התשובה שעל ידה נפעל החיבור של עבודת האדם למטה עם הקב"ה
עצמו, כמבואר לעיל, כפי שממשיך ומפרט.
דהנה, 'פסח שני' בא בגלל
ה"אנשים אשר היו טמאים
לנפש אדם"³⁰ ולא יכלו להקריב
את קרבן הפסח במועדו ובקשו תיקון
ותשובה על כך, והרי פלוט
הענן דטומאת מת שמושם כך
לא יכלו אותם אנשים להקריב את
הפסח במועדו בא מצד הטא
עץ-הדעת³¹ שבגללו נגזרה מיתה
בעולם, ו'פסח שני' שהוא
התקון על זה לדבר שנגרם
מהטומאה, הוא ענן התשובה.
ועל-דרך-זה ל"ג בעומר, יום
ההילולא יום הסתלקותו וציוה
לשמוח בו דרבי שמעון בר
יוחאי³², גם הוא קשור בענין
התשובה, דהנה ידוע³³ בתורת
החסידות שענינו של רבי
שמעון בר יוחאי הוא החבור
של פנימיות החלק הנסתר של
התורה עם גליא החלק הגלוי
דתורה, והרי גלוי פנימיות
התורה בא על-ידי ענן של
שבירה (צוברא-כנקיט) שבירת
הלב, תחושת שפלות), פידוע
פתגם כבוד-קדושת אדמו"ר
(מהורש"ב) נשמתו-עדן³⁴
לגבי התוספת הגדולה בהתגלות
מעיינות תורת החסידות על ידי
אדמו"ר הזקן דדוקא לאחר גאולתו
ממאסרו בענן הזית הנה
כשפוקשין אותו מוציא

(28) ראה לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. וראה זח"ג קנב, ב. (29) בראשית ב, א. וראה לקו"ת פרשתנו מב, ג.
(30) בהעלותך ט, ו ואילך. (31) ראה במדבר פכ"ג, יג. (32) ראה זח"ג רצו, ב. פרי עץ חיים שער ספירת העומר פ"ז.
(33) המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה (סה"מ תרל"ח ע' קנב). (34) ספר השיחות תורת שלום ע' 26.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

31 אין לו להקדוש-ברוך-הוא בעולמו אלא ד' אמות של הלכה...
 32 ויש להוסיף בקשר והשיכות ל"ג בעומר, על-פי המבאר
 33 בדרושי מאמרי חסידות³⁷
 34 בענין ל"ג בעומר, שלהיותו
 35 בספירת הוד-שבהוד, כמבואר
 36 בקבלה וחסידות, בארבעים ותשעה ימי
 37 ספירת העומר מתקנים את כל הפרטים
 38 של שבע המידות (חסד, גבורה,
 39 תפארת, נצח, הוד יסוד, מלכות) כפי
 40 שכל אחת כלולה משבע, מ'חסד
 41 שבחסד" ביום הראשון של ספירת
 42 העומר עד "מלכות שבמלכות" ביום
 43 האחרון, ואף שלמות הענין הוא
 44 אחרי כל מ"ט הימים, בל"ג בעומר
 45 שבו מתקנים את המידה "הוד שבהוד"
 46 נשלם עיקר העניין כי "הוד שבהוד"
 47 הרי הוא סוף ותשלום
 48 הספירות בעקר המדות
 49 (שהרי עקר המדות הן עד
 50 ספירת ההוד והמידות "יסוד"
 51 ו"מלכות" הם בעיקר השפעה לזולת
 52 אך לא המידות עצמן), ונמצא,
 53 שבל"ג בעומר כבר נשלמה
 54 עקר העבודה דספירת
 55 העומר, ומתחילה ההכנה
 56 למתן תורה. והרי ענין
 57 התורה קשור עם בחינת
 58 המתנה, שעקרה ושלמותה
 59 של המשכה של בחינת "מתנה" שלמעלה מהמשכה שיכולה להיות כתוצאה
 60 מעבודת האדם התגלה בגאולה העתידה, בנזכר לעיל.

1 שמונ³⁵, וכתישת הזית הוא ענין "לב נשבר"
 2 (כמבאר בדרושי מאמרי החסידות פרשת בהעלתך, המבארים את
 3 ענין הדלקת המנורה בבית המקדש
 4 ובדרושי חנוכה³⁶ המבארים את
 5 נס פך השמן), שזהו ענין
 6 התשובה עליו ויתרון בעבודת ה'
 7 מתוך תחושה של שרון לב ושפלות.
 8 וזהו הקשר ד'פסח שני'
 9 ול"ג בעומר לפרשת בהר
 10 (כמובא פעמים רבות בדברי הרבי שגם
 11 החגים והמועדים שקביעותם היא לפי
 12 ימי החודש קשורים לפרשת השבוע
 13 בהם חל החג והמועד), שעל-ידי
 14 התשובה ד'פסח שני' ול"ג
 15 בעומר, באים לאמתית השקר
 16 על קיום המצוות, "אני הוי',
 17 נאמן לשלם שקר", שהוא
 18 ענין החבור של האדם העוסק
 19 בתורה ומצוות עם בחינת "אני",
 20 'עצמותו של הקדוש-ברוך-הוא
 21 שזהו בחינה נעלית זו באלוקות מה
 22 שיומשך ויתגלה לעתיד-לבא
 23 בבחינת מתנה, בחינה
 24 השלישית דשבת (את שבתתי
 25 תשמרו), כמבואר לעיל, שזהו
 26 גם הענין ד'מקדשי תיראו',
 27 דקאי על התורה, כנ"ל,
 28 וכמבואר במאמר זה בליקוטי תורה:
 29 "... המקדש שלמטה הוא מעשה ידי האדם שלמה המלך בנה אותו, אבל
 30 התורה היא מקדשו של הקדוש-ברוך-הוא ממש וכמאמר רבותינו רז"ל

(35) ראה מנחות נג, סע"ב. שמו"ר ר"פ תצוה. (36) ראה לקו"ת בהעלותך לה, ב. וראה גם שערי אורה לה, ב. לט, א.
 (37) סידור שער הל"ג בעומר ד, א.

המשך ביאור למס' בכורות ליום רביעי עמ' ב

14 בעל הבכור מעידים עליו שהמום נפל בו מעצמו. ודוקא בנז
 15 ובתו יכולים להעיד, אכל אשתו לא. שואלת הגמרא: מאי
 16 מעמא. משיבה הגמרא: אשתו כגופו דמי - נחשבת, וכמו
 17 שהוא אינו מעיד על בכורו כך אשתו אינה מעידה עליו.
 18 הגמרא מביאה קושיא על שיטת רבי מאיר: אמר ליה רב פפא
 19 לאבין, לרבי מאיר דאמר במשנתנו (לעיל ע"א) שהחשוד על
 20 הדבר לא דנו ולא מעידו, וקאמר רבי מאיר שהחשוד לדבר
 21 אחד חשוד לכל התורה כולה (לעיל ע"ב), נמצא שבהנים החשודים
 22 על הטלת מום בבכור חשודים לכל התורה, ואם כן בהנים הכי
 23 נמי דלא דיניי דינא - וכי הכהנים פסולים לדון דין מחמת שהם
 24 חשודים לכל התורה, והחשוד על הדבר אינו יכול להיות דין
 25 בענין זה, והכתוב (דברים כא ה) 'ונגשו הכהנים וגו' ועל פיהם יהיה
 26 כל ריב וכל נגע, הרי מפורש שהכהנים הם הדיינים.

1 חושדים שאחד מהם הטיל בו מום בבית, וכדעת רבן שמעון.
 2 ואין כאן פסק רבא כרבי יוסי שחושדים אפילו בשאר בני הבית.
 3 מתרצת הגמרא: אימא שרבא אמר שמעידים עליו להתירו,
 4 כאשר כל בעלים עומדים עמנו בחוץ, גם בניו ובנותיו ואז מעיד
 5 הרועה שבבית שהומום מאליו ולא חיישין שהומום בכוונה.
 6 שואלת הגמרא: אי הכי מאי למימרא מאחר שהבעלים וכל בני
 7 ביתו עומדים עמנו בחוץ ולא הם הטילו את המום, ודאי שיוכל
 8 הרועה להעיד עליו שנפל מאליו, וכי מי יטיל בו מום בכוונה.
 9 מתרצת הגמרא: יש בדין זה חידוש, מהו דתימא נחוש לחשודא
 10 - נחוש שהרועה עצמו שהיה בבית הטילו בכוונה, קא משמע
 11 לן רבא שאין מקום לחשד זה.
 12 הגמרא פוסקת הלכה בענין עדות בני הבית. פוסקת הגמרא:
 13 והלכתא כרבן שמעון כן גמליאל שאפילו בנו ובתו של הבכור